

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

24 pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petivrsti (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenih pism se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Istra.

Koncem oktobra in prve dni novembra se bo razvnela v Istri volivna borba. Mi smo o predizvah tega boja že pisali in kar se tiče naših izjav, jih najdemo potrjene v zagrebškem »Jutru« od 13. t. m., glasilu hrvaškega »Pijevnega društva«. »Jutro« dopisnik odkriva o istrskih razmerah marsikaj zanimivega, kar meče nekaj luči tudi na gotove politične konstelacije pri nas.

Iz »Jutrovega« dopisa posnemamo, kar smo sicer že davnej navedli, a je zdaj pribito tudi od strani poštenih Istranov, da so ravno ljudje okoli »Edinosti« tisti, ki so na eni strani jokali in tarnali, da razdora med slovenskimi zastopniki v parlamentu ne sme biti, da bo to v strahotno pogibelj celemu narodu itd., na drugi strani pa z vsemi kriplji na to delali, da se razdor napravi, da se poslanci S. L. S., štajerske K. Z. ter goriške S. L. S. osamijo in to Hribarju na ljubo, ker je svobodomislec in takorekoč posebljena kvintesenca srmežljivo-liberalne tržaške politike. Prihod Hribarjev na glavno skupščino istrske Ciril-Metodove družbe je bil dobro proračunan in tam se je postavil temelj k poznejšemu razkolu slovenskega parlamentarnega zastopstva. Dopisnik »Jutra« vidi ravno v onih člankih v »Slovenskem Narodu«, ki so izšli pred volitvami za državni zbor in kjer sta se napadala dr. Laginja in Spinčič zaradi katoliških nazorov, pomenljivi znak za prizadevanje forcirati v Istri liberalizem, kar se je takrat sicer preprečilo, pa se z večjo nado na uspeh poizkuša z d a j.

Znano je, da mislita jeseni kandidirati liberalca najpristnejše kvalitete, župan Pangerc in Šiškovč. »Jutro« pa prinaša še nekaj takih mož »in spe«. 25. preteklega meseca je namreč »Politično društvo za Hrvate in Slovence« v Pazinu zborovalo v znamenju volivne borbe. Volili so odbor in glej — dr. Laginja, Spinčič in Trinajstiča niso volili, pač pa Mandiča, Kureliča, Poščiča in Červarja. To diši po liberalizmu, zlasti če uvažujemo Poščiča, kojega načela o verstvu so znana iz pisanja bivšega hudo liberalnega »Narodnega Lista« z Voloskega. Iznenaditi mora na vsak način, da so preterirali dr. Laginjo. Razlog:

dr. Laginja velja »novim možem« v Istri za klerikalca. Tako ga namreč imenujejo, ker v zasebnem življenju živi kot dober katoličan in bi tudi v javnosti smel veljati skozinsko kot krščanski demokrat, ako se ne bi bil dal upreči v »Jugoslovanski klub«, menda iz bojazni ali kali?

Ta dejstva so vzdrnila istrske krščanske kroge. Še nikoli ne tako! To je dobro znamenje! »Jutro« dopisnik napoveduje vodivnim narodnjačkim krogom, da bodo njihovi kandidati doživeli blamažo, ako bodo tako delali kot dozdaj. Dozdaj je namreč za kandidata zadostovalo, da je na kakem shodu, obdan od znane klake, malo odprl usta in vanje namerjal cent Lahov. Zdaj bo pa kandidatom hujša predla. Volitve so tajne in drugič: ljudstvo je probujeno ter se ne dá več pitati z radikalnimi narodnjaškimi frazami. Lahov bo v novem deželnem zboru 25. Slovanov 19, in če bosta te dve stranki hoteli delati, bosta morali začeti s pametno gospodarsko politiko in šovinizem odstaviti z dnevnega reda. Fraze slednje sorte ne bodo več izdale.

»Jutro« spominja na neki članek znanega Stjepana Radića, ki je nekako pred dvema leti pisal o istrskih advokatih, ki kmetu »gulijo kožo«, kakor pravi značilni hrvaški izraz. Ravno ti advokati, ki se izdajajo za narodne radikale, so tisti, ki dr. Laginji nasprotujejo, pa se še ne upajo proti njemu nastopiti, ker se boje duhovščine.

Tako »Jutro«. Kaj naj pristavimo? Da smo srčno veselili tega gibanja. V enem dnevu niso sezidali Rima. Tudi v Istri bo šlo počasi in čim previdneje, tem boljše. »Pokretaši«, »Edinjaši« in učitelji dopisniki »Naroda« bodo že sami struno tako napeli, da bo počila.

AVSTRO-OGRSKA

Razcepljenost nemških svobodomiselnih strank

opisuje »Brünner Tagblatt«, ki pravi, da se je izjalovil poizkus ob začetku zasedanja nove zbornice, da se združijo v skupni zvezi nemške svobodomiselnne stranke. Obnesel se tudi ni odbor devetorice, ki je razpuščen. Skupna posvetovanja treh nemških svobodomiselnih strank ne dopuste, da bi zdaj eden, zdaj drugi igral glavno vlogo. Nemci imajo preveč generalov in ne udarijo, ker delajo vedno na-

črte. Zato jih pa potolaži vlada v kritičnih trenutkih z obljubami. Zdaj ni nobene vezi med tremi nemškimi svobodomiselnimi strankami. Prevladuje provincializem. Češki Nemci nastopajo samostojno in se ne ozirajo na druge. Prazna fraza je postala nemška skupnost. Poslanci so prevladali vodstvo neodgovornemu ljudskemu svetu. Vojska se bo vodila zato tako, kakor takrat, ko so vodili vojske dvorni vojni sveti. Med počitnicami se še poveča razcepljenost med nemškimi svobodomiselnimi strankami.

Minister Prašek in starostno ter invalidno zavarovanje.

Praška so povabili socialni demokrati na shod v Nimbргу in ga spomnili na obljubo, da se hitro uvede starostno in invalidno zavarovanje. Glede na to jim je odgovoril Prašek, da dela z vso odločnostjo na delavsko starostno in invalidno zavarovanje, a tudi za starostno preskrbo obrtnikov in kmetov. Posrečilo se mu je, da se z njim strinja tudi kronski svet. Jeseni se predloži zbornici predloga glede na delavstvo, obrtnike in kmete.

Pradejeva kriza.

Pradejeva kriza postaja zanimiva. Odstopi Prade zaradi liberškega shoda, ker ni nihče nastopil na shodu proti napadom nanj. Zato sklepa, da je izgubil zaupanje volivcev. Marchet odstopi najbrže jeseni. Listi trde, da imata upanje postati naučna ministra Grabmayr ali pa grof Stürgkh. »Nemška narodna korespondenca« izjavlja, da dr. Sylvester ne pride v pošte za mesto ministra-krajana. Velezanimiv je pa spor med Pradejem in dr. Schubertom. Prade je izjavil o Schubertu, da je hotel Schubert službo v nemškem ministrstvu. Ker ni jurist, ga niso mogli imenovati, ponujali so mu pa pogodbeno razmerje. Dobil bi kot amanuensis dopust, za svoje delo v nemškem ministrstvu pa letno nagrado 1600 kron, kar je pa Schubert odklonil. Po Pradejevi intervenciji je bil nato povišan v IX. činovni razred. Prade je plačal 1000 K za natisk Schubertovih del. Še lani 11. oktobra se je Schubert Pradeju pismeno zahvaljeval. Dr. Schubert pa odgovarja Pradeju, da ni zanj zalagal raznih del. Pradejevo glasilu, »Deutsche Volkszeitung«, v Liberch je objavilo približno 300 Schubertovih člankov brez vsake odškodnine, še poštinskih stroškov mu niso povrnili. »Liberško nem-

ško ljudsko društvo« je 80 člankov še posebej izdalo. Skriptor IX. činovnega razreda je postal po 10 službenih letih, preskočila sta ga pa neki Čeh in neki Hrvat, ki sta imela manj službenih let. V nemškem ministrstvu je želel služiti z ozirom na Pradejevo izjavo. Sodi, da je upravičen za to mesto, ker so mu znane sudetske razmere. Izdelal je več stvari, ki ne nosijo njegovega imena. Izdelal je podrobno Pradejevo poročilo v Derschattovem odseku glede na avstrijski delež pri skupnih carinskih dohodkih, predloge o razdelitvi volivnih okrajev, o češki deželnozbornski volivni preosnovi itd., in sicer brez vsake odškodnine.

Obrtni pospeševalni svet.

V petek se vrši prva seja novoimenovanega obrtnega pospeševalnega sveta. Predsedoval bo Gessmann. Določili bodo pred vsem način razpravljanja.

Nadomestna državnozbornska volitev v Šleziji.

V šlezijem volivnem okraju Freiwaldau-Jauernigg-Weidenau je bil s 4502 proti 4238 glasovom izvoljen socialni demokrat Müller proti nemškemu agrarcu Schenkenbachu. Socialni demokrati imajo zdaj 83 poslancev.

Podržavljenje železnic.

Pogajanja o podržavljenju prog »Družbe državnih železnic«, »Severnozahodne železnice« in »Južno-severne nemške zvezne železnice« so se končala z ugodnim uspehom. Pogodba se je podpisala. Železnice so državne s 1. januarjem 1908., ker velja pogodba za nazaj.

Wahrmund.

Ob pravno-historičnih izkušnjah na inomoškem vseučilišču, ki so se pričele 13. t. m., izprašuje iz cerkvenega prava Wahrmund.

Zakaj ni prišel dr. Förster na praško vseučilišče?

Curiški privatni docent dr. Förster je odklonil poziv na praško vseučilišče. Förster je protestant, a kljub temu je hujskalo proti njemu nemško svobodomiseln časopisje, ker je učenjak veren protestant.

NAŠ CESAR IMEJTELJ BAVARKEGA POLKA.

Bavarski princregent Luitpold je določil, da nosi trinajsti pešpolk v bo-

LISTEK.

Kapitan Sharkey.

Spisal C. Doyle. Posl. J. K. (Iz knjige: The green Flag.)
(Dalje.)

»Nocoj bo komaj še gotov; urediti se mora mnogo stvari, predno odpotuje.«

»Torej zgodaj jutri zjutraj.«

»Izborni. Nocoj pošljem na krov njegove stvari, a sam pride jutri rano, ako ga pregovorimo, da zapusti St. Kitt, ne da bi videl viseti Sharkeyja. Njegova naročila so bila jako nujna, mogoče pride takoj. Najbrž ga bo spremljal na potovanju dr. Larousse.«

Ko sta ostala kapitan in pomagač sama, sta pripravila vse, kar sta le mogla, za svojega znamenitega potnika. Izpraznila sta največjo kabino in jo okrasila njemu na čast in preskrbela nekoliko skrinj vina za pobojšek k priprosti hrani, ki je bila na trgovski ladji. Zvečer je začela bolarjati guvernerjeva prtljaga — veliki, z železjem okovani kovčegi, kositraste škatle za listine in druga prtljaga s čudnimi oblikami, v katerih je bil najbrž klobuk, sablja itd. Potem pa je prišla uradna listina s heraldičnim znamenjen na velikem, rde-

čem pečatu, v kateri je stalo, da Sir Charles Ewan pozdravlja kapitana Scarrova in upa, da ga ugleda prihodnje jutro, kakor hitro mu dopuste dolžnosti in bolehnost.

Bil je mož-beseda, kajti komaj se je začelo daniti in svitati, je prišel in zlezal malo težko po lestvi na krov. Kapitan je slišal, da je guverner malo ekscentričen, toda tako čudne figure si ni predstavljal, kakor je prišepala slabotno po krovu in se opirala z debelo palico. Nosil je nekako vlasuljo, spleteno v majhne kitice, kakor jih ima koder, in segala mu je tako nizko na obrvi, da je bilo videti, kakor bi mu viseli na njej veliki zeleni naočniki, ki so mu zakrivali oči. Imel je ponosen, kljukast nos, ki je bil zelo dolg in tenak. Radi mrzlice si je ovil grlo in brado v široko, platneno ovratnico in na sebi je imel širok, rožnat plašč, prevezan z vrstico okoli pasu. Ko je korakal, je ponosno dvigal svoj nos, z glavo pa se je obračal na vse strani kakor bedak, ki si ne zna pomagati, in klisal kapitana z visokim, stokajočim glasom.

»Ali imate moje stvari?« je vprašal.

»Da, Sir Charles.«

»Imate vina na krovu?«

»Naročil sem pet skrinj, sir.«

»In tobaka?«

»Sodček trinidadskega.«

»Igrate piké?«

»Precej dobro, sir.«

»Torej dvignite kotev in na morje!«

Pihal je svež zahod, tako da so otoki že izginili z obzorja, ko je solnce prodrlo jutranjo meglo. Onemogli guverner je še vedno šepal po krovu in z roko se je oprijemal njegove ograje.

»Zdaj ste v vladni službi, kapitan,« je rekel. »Tam že gotovo štejejo dneve, kdaj pridem v Westminster. Ali imate vse, kar potrebujete za vožnjo?«

»Prav vse, sir Charles.«

»Bojim se, kapitan Scarrow, da vam bom kot slep in bolehen človek slab tovariš na potu.«

»V čast mi je biti v družbi vaše vzvišenosti,« je rekel kapitan. »Žal mi je le, da bo potovanje škodovalo vašim očem.«

»Da, to je res. Prokleti solčni žarki po belih basseterreskih cestah so krivi, da so se mi vnele oči.«

»Slišal sem tudi, da vas je mučila štiridnevna mrzlica.«

»Da, imel sem mrzlico, ki me je jako oslabila.«

»Pripravili smo tudi kabino za vašega zdravnika.«

»Ah, malopridnež. Nisem ga mogel spraviti s sabo, kajti pri trgovcih ima bolj udobno opravilo. Toda čujte!«

Vzdignil je svojo, s prstani pokrito roko. Daleč zadaj je votlo zagrmel top.

»To je na otoku!« je zavpil kapitan začuden. »Mar je znamenje za nas, da se vrnemo?«

Guverner se je zasmejal.

»Slišali ste, da obesijo danes zjutraj gusarja Sharkeyja. Zapovedal sem baterijam, da ustrele v pozdrav, da izvem na morju, kdaj je poginil malopridnež. Sharkeyja ni več!«

»Sharkeyja ni več!« je zavpil kapitan in ravno tako so zavpili mornarji, ko so se zbrali v malih gruclah na krovu in zrlili na nizko, škrlatasto črto izginjajoče zemlje.

To je bilo veselo znamenje za njih potovanje po Zahodnem oceanu, in bolehn guverner je postal priljubljen na krovu, kajti splošno je bilo znano, da so ga le na njegovo zahtevo tako sodili in obsodili, sicer bi bil malopridnež našel mogoče kakega podkupljivejšega sodnika in bi ušel. Pri kosilu je pripovedoval sir Charles ta dan mnogo anekdot o rajnem gusarju; a bil je jako priazen in pogovarjal se je tako pridno z neizobraženimi mornarji, da so kapitan, pomagač in guverner kadili skupaj svoje dolge pipe in pili rdeče vino, kakor trije dobri tovariši.

»Kakšen pa je bil Sharkey?« je vprašal kapitan.

»Bil je precej možat,« je rekel guverner.

doče naslov: »13. pešpolk Franc Jožef I., cesar avstrijski in apostolski kralj Ogrske«.

SPLOŠNA STAVKA V FLORENCI.

V Florenci se je pričela 14. t. m. splošna stavka.

DIŠI PO ŠMODNIKU.

»Standarti« se poroča iz Peterburga, da so zaradi mednarodnega položaja peterburški politični krogi vznemirjeni osebno glede na stališče, ki ga zavzema nemški cesar in pa zaradi njegovega drugega pisma carju. Stolypin ni mogel biti navzoč ob zaključitvi duminega zasedanja, ker je moral odpotovati na Finsko, da pripravi vse za obisk nemškega cesarja meseca septembra, ob kateri priliki se vrše velike vaje v navzočnosti obeh vladarjev v revalski okolici. V angleški poslaniški zbornici so pa primerjali nemški načrt o brodogovju z angleškim tako natančno, da je končno rekel zaradi lepšega parlamentni tajnik Mac Kenna, da teh primerjanj ne povzroča Nemčiji sovražno mišljenje. Če je ravno Viljemu tako primerjanje všeč, je zelo dvomljivo.

OSTER NASTOP V LIZBONSKI GOŠPOSKI ZBORNICI.

Ob razpravi o civilni listi v lizbonski gosposki zbornici je rekel Costa, da so tatvina predujemi dani kraljevi rodbini. Sprla sta se nato Costa in grof Pinha Garcia tako, da je sledil dvoboj na sablji. Costa je bil lahko ranjen na roki.

RAZBURJENJE V FEZU.

V Fezu so zelo razburjeni, ker prodira Abdul Azis proti Marakešu in ker so zasedli Francozi Azemur. Mulej Hafid se pripravlja, da odrine proti Abdul Azisu. Mavri so pripravljani, da oborožijo za vojsko Mulej Hafidu 50.000 mož.

NOVI BOJI V PERZIJU.

V Tebrisu so razvili revolucionarji 12. t. m. rdečo zastavo na poslopju nekdanjih Endžumov. Opoldne je došel v mesto Rakim kan s 1000 jezdec. Šah je ukazal, naj hitro zaduše vstajo. Dne 13. dopoldne so pričeli z dvema topovoma obstreljavati tebriški mestni del Umirakis. Vstaši so močno streljali iz pušk. Izid boja še ni znan.

VSTAJA OB KONGI.

V francoskem Sangu ob Kongi so ubili vstaši dvajset vojakov. Nad vstaše je odrinilo 300 vojakov, pet častnikov in 30 podčastnikov, da jih kaznujejo.

NOVA JAPONSKA VLADA.

Nova japonska vlada je že sestavljena. Ministrsko predsedništvo in finančno ministrstvo je prevzel marki Kocura, vikomte Terauchi pa vojno in zunanje ministrstvo. Dosedanji zunanji minister grof Hajasi je imenovan za japonskega poslanca v Londonu.

Letošnje Italijanske velike vaje.

Italijanske vojaške vaje so v zadnjih letih za nas vedno zanimive, letos pa še velikobolj, ker je namen teh vaj pokazati, kako bi se italijansko obrežje, oziroma dolina zgornje Tibere dala ubraniti pred sovražnikom, ki pride od morske strani ter poizkuša se izkrcati okoli Jakina. Če bi šlo za res, ta sovražnik seveda nihče drugi ne bi mogel biti kot Avstrija.

Vaje bodo kombinirane, to se pravi, vršile se bodo na morju in na kopnem. Na

»Vedno sem slišal, da je bil grd, posmehljiv vrag,« je pripomnil pomagač.

»O, včasih je znal tudi grdo pogledati,« je rekel guverner.

»Slišal sem pripovedovati nekega kitolovca iz Novega Bedforda, da ni mogel nikoli pozabiti njegovih oči,« je rekel kapitan Scarrow. »Imel je motno modre oči z rdečo obrobjenimi vekami. Ali ni res, sir Charles?«

»Žalibog, moje lastne oči mi ne dopuščajo, da bi vedel mnogo o tujih. Toda zdaj sem se spomnil, da je generalni pobočnik pripovedoval, da je imel takšne oči, kakor ste jih popisali, in pristavil je, da so bili sodniki tako nespametni, da so se vidno zmešali, ko jih je uprl vanje. Dobro je zanje, da je mrtev, kajti bil je človek, ki ni nikdar pozabil krivice, in ako bi bil dobil koga izmed njih, bi ga bil napažil s slamo in obesil na ladjo.«

Zdelo se je, da ugaja ta misel guvernerju, kajti nenadoma se je glasno, kihajoče zasmejal in oba pomorščaka sta se tudi zasmejala, toda ne tako srčno; spomnila sta se namreč, da Sharkey ni bil zadnji gusar, ki je jadril po zahodnjem morju, in da bi se lahko njima pripetilo kaj tako izvanrednega. Odmašili so drugo steklenico in jo izpraznili na veselo potovanje, in guverner je hotel piti še eno, tako da sta pomorščaka bila vesela, ko sta se končno odzibala — eden na stražo, a drugi na postelji.

morju bo vadilo vsega skupaj 70 ladij s skupno 184.000 t., 720 častniki in 11.900 možmi. Topov velikega kalibra (kaliber 343 cm — 20,3 cm) bo na teh ladjah 59, srednjega kalibra (126 cm — 12 cm) 219, malega kalibra 304.

Na morju bosta operirali dve stranki, napadajoča A. in obrambena B. A. sestoji iz ladij: 1. Regina Margherita, 2. Benedetto Brin, 3. Saint Bon, 4. Emanuele Filiberto, 5. Sicilia, 6. Sardegna, 7. Re Umberto, 8. Vittor Pisani, 9. Agordat, 10. Urania, 11. Iride, 12. Partenope (ladja za mine). A. bo imela na razpolago 2 eskadri torpedovk, vsako po 4 ladje (8), 1 eskadro visokomorskih torpedovk (4), ladjo »Liguria« z zrakoplovi ter pomožne proviantne in izkrcujoče ladje Gorigliano, Ciclope, Sterope, Bronte, Vucano, Tevere.

Obrambeno brodogovje B. sestoji iz ladij: 1. Regina Elena, 2. Garibaldi, 3. Varese, 4. Ferruccio, 5. Piemonte, 6. Coatit, 7. Tripoli (ladja za mine), 1 eskadre torpedovk (4), 4 torpedne visokomorske flotile, vsaka po 4 ladje (16), 1 eskadra torpedovk 1. razreda (4), ladja »Lombardia« s podmorskimi: Narvalo, Squalo, Glauco, Delfino.

Vaje so strogo vojne značaja. Poveljnikom se bo dala največja akcijska svoboda. Skupno z brodogovji bodo vadile tudi čete na kopnem.

Poveljnik napadajočega brodogovja A. ima na svojih ladjah vkrcan 1 invazijski kor in sicer: 3 pehotne brigade, 1 bersaglierska (lovska) brigada, 2 konjeniška eskadrona, 8 poljskih baterij, 1 artiljerijski polk za obleganje, 2 stotniji pionirjev, 2 radiotelegrafična, brezžično-brzobjavna oddelka in saniteto.

B. ima na razpolago 1 obrambeni kor, sestavljen iz 1 divizije milice (domobranstva).

Največja važnost se bo pri teh vajah polagala na poizvedovavno službo. Zato se bodo dodobra preizkusili radiotelegrafski aparati, zrakoplovi, na kopnem semaforji, ki tečejo ob vsej jadranski obali. Gledalo se ne bo samo na to, da se hitro poizve in poišče sovražnika na visokem morju, temveč tudi na točno funkcioniranje vseh poizvedovavnih pripomočkov na kopnem, ki vežejo različna poveljstva med seboj in s sodelujočim brodogovjem na morju.

Brodogovji bosta morali markirati tudi blokiranje trgovinskih ladij in pristanišč, gmotno in moralno oškodovanje obrežja, kar seveda pripada izključno brodogovju A., ki bo moralo gledati na to, da ohrani gospodstvo na morju.

Poveljnik armade na kopnem bo bivši vojni minister, general Viganó.

Dnevne novice.

+ **Odlikovanje.** Sveti oče je imenoval veleč. g. kanonika Frančiška Kosec za hišnega prelata. Iskreno častitamo!

+ **Josip Štrekelj odpuščen.** S Krasa pišejo: Kakor smo izvedeli iz povsem zanesljivega vira, je odločil poljedelski minister s 1. julijem t. l. gospoda Josipa Štrekelj, ki je voljen poslancem za komenski okraj, od mesta zaupnika v vinarstvu za sežanski okraj.

+ **Klerikalca** je predstavljal na vseslovenskem kongresu Ivan Hribar. Kot zadnji govornik je stresal obilo fraz o slovenskih idealih, končal pa s svetopisemskim izrekom Simonovim: »O moj Bog,

Toda ko je prišel pomagač po štirih urah, ko se je straža premenjala, zopet v guvernerjevo kabino, se je začudil, zagledavši guvernerja v vlasulji in plašču, ki je še vedno mirno sedel pri samotni mizi, kadil pipo, a poleg sebe imel šest črnih steklenic.

»Pil sem z guvernerjem s St. Kitta, ko je bil bolan,« je rekel; »a Bog obvaruj da bi se mogel meriti z njim, kadar je zdrav.«

Pot »Morning Stara« je bila jako srečna in v treh tednih je bila ladja v ustju britskega kanala. Že od prvega je začel kriti bolehnega guvernerja in komaj so imeli polovico Atlantskega morja za sabo, je bil tako zdrav, kakor vsi na ladji; samo oči še niso bile zdrave. Oni, ki trdijo, da je vino redilno, bi mogoče zmagonosno pripisovali ta učinek njemu, kajti nikdar ni minila noč, da bi bil zaostal za prvo nočjo. A vendar je bil že zgodaj zjutraj na krovu, svež in vesel kakor najbolj zdravi mornar, ogledoval vse s svojimi bolnimi očmi in povpraševal o jadrnih in vrveh, kajti zanimal se je zelo za morskota pota. Kapitan je dovolil, da ga je spremljal oni mornar, ki so ga našli v samotnem čolnu, in mu tako nadomestoval njegove bolne oči; pred vsem pa je moral sedeti poleg njega, kadar so igrali, in mu kazati karte, kajti brez tuje pomoči ni mogel razločevati kralja in fanta. (Dalje.)

zahvalim te, da si mi dal zreti prihodnost in naš spas; zdaj lahko mirno umrem.« Sicer so tako govorili tudi Jakob, Izak in vsi proroki z ozirom na prihod Mesije, zato je skrajno neokusno, ta mesijanski izrek aplicirati na Hribarjeve ideale o »novoslovstvu«, ki se, kakor znano, koncentrirajo okoli slovenske banke. Na vsak način pa je Ivan Hribar zopet pokazal mnogoterost in raznolikost svojega duha, ko je pred pobožnimi Rusi tako markantno osvetlil krščansko plat svoje raznostranske duše

+ **Železniške zveze s Škofjo Loko.** Z južnega kolodvora v Ljubljani odhaja vlak ob 7. uri zjutraj. Ljubljanci in društva, ki pridejo 26. t. m. v Ljubljano, se peljejo s tem vlakom. Iz Maribora prihaja v Ljubljano zjutraj poštni vlak 4:30, brzovlak ob 5:56. Iz Trsta pride po južni železnici poštni vlak ob 4:40 zjutraj v Ljubljano. Z Vrhniške pride v Ljubljano vlak ob 6:34 zjutraj, iz Kamnika 6:46 zjutraj. Z Jesenic pride vlak v Škofjo Loko ob 6:24 zjutraj. Udeleženci, ki se pripeljejo z gorenjskim vlakom v Škofjo Loko, počakajo na škofovloškem kolodvoru vlak iz Ljubljane, ter se potem uredijo v sprevod. — Iz Škofje Loke odhaja zvečer vlak na Gorenjsko in v Ljubljano ob 11:15 zvečer. S tem vlakom se odpelje večina udeležencev, ker je najbolj ugoden glede drugih železniških zvez. — Društva in somišljeniki z Dolenjskega, ki mislijo iti 26. t. m. v Škofjo Loko, naj pridejo, če mogoče, že predvečer v Ljubljano ter naj tu prenoče. Drugi pa naj se pripeljejo 26. t. m. z opoldanskim vlakom v Škofjo Loko. Dolenjska ima pač neugodno zvezo z železnico na Gorenjsko.

+ **Radikalna dika.** Profesor Mihajlo Rostohar, velik narodni radikalec, sicer pa tudi v radikalnem taboru priznan v vsakem oziru za nenevarnega človeka, je na slovenskem naprednem dijaškem shodu v Pragi govoril za slovensko vseučilišče. Ampak to je smola, da kjer se radikalni visokošolci in profesorji za kaj zavzamejo, povsod vse pokvarijo s svojim neprevidnim širokoustjem. Tako je tudi prijatelj Rostohar o slovenskem vseučilišču tako nespametno govoril, da je pravzaprav dokazal, da Slovenci za vseučilišče nismo godni, dočim je hotel ravno nasprotno povdarjati! Izvajal je namreč, kako je naš narod nesamostojen, da Slovenci nimamo nobene kulturne individualnosti, da so naša prizadevanja po lastni nacionalni prosveti le sanjarstvo, da slovensko sicer govorimo, nemško pa mislimo. Rostohare, kaj takega se le radikalno raztresenemu profesorju more primeriti! Zdaj se brez izjeme vsi nemški listi iz Rostoharjevega govora kruto norčujejo, češ, čemu Slovenci vseučilišče rabimo, če zanj nismo niti toliko godni, da bi slovensko misliti znali. In to je še najhujša ironija, da se kaj takega primeri človeku, ki je razvil teorije »absolutne narodnosti«, radikalcu! Ne dvomimo sicer, da je Rostohar imel dobro voljo, samo duh je preslab in mož neroden, kakor pač vsi radikalcu.

+ **Masaryka in Drtina** ter njunih pristašev niso povabili na vseslovenski kongres. Masarykov »Čas« se vsled tega silno togoti. Vseslovenski komite pa je čisto prav ravnal, da ni povabil na shod internacionalnega čvekača, ki s svojim svobodomiselnostvom spada veliko bolj v judovski ghetto kot pa na slovenski kongres.

+ **O novih pritoževalnih določbah** v armadi so listi pisali, da so modernemu duhu primerne. Tudi naš list je tako sporočil. K temu treba pripomniti, da je to v mnogem oziru resnično, da pa je marsikaj tudi v teh določbah, kakor v sloviti reformi častnosodnega postopanja, tako »moderno«, da spominja na kitajski zakonik. Tako n. pr. tudi v novi pritoževalni določbi ostane duhoviti paragraf, ki statuirajo, da se sme vojak, oziroma častnik pritožiti pri disciplinarnih zadevah šele, ko je odmerjeno disciplinarno kazni že prestat! Da so gospodje v vojnem ministrstvu ohranili to častljivo določbo, kaže pač veliko pieteto in visoko razviti čut za ohranitev antikvitete, »modernega duha« pa ne za pol groša.

+ **Moški romarjem v Marlijino Celje** je postal brzobjavni pozdrav tudi prestolonaslednik Franc Ferdinand. Se razume, da vsled tega trese jezica Jude in pastora Mahnerja v Mariboru.

+ **Shod »Kmečke zveze« za vrhniški okraj.** Pretečeno nedeljo se je vršil v Polhovem gradu shod »Kmečke zveze« za vrhniški sodni okraj. Predsedoval je župan iz Horjulja, g. Stanovnik, govorila pa sta poslanca Povše in Gostinčar. Prvi je govoril o raznih potrebah, ki jih bode moral urediti prihodnji deželni zbor, drugi pa je govoril o delovanju državnega zbora in o potrebi organizacije. Shod je bil zelo dobro obiskan, zborovalci so poslušali pazljivo in pritrjevali govornikom.

— **Umrla** je 8. t. m. učiteljska kandidatinja četrtega leta pri svojih stariših v Zasihih gdčna. Franica Jereb, nečakinja bivšemu vč. g. župniku Frančišku Jereb in

gvardijanustratskemu vč. g. P. Romualdu. Prvo poletje je še napravila izpit z dobrim uspehom, matura pa, za katero se je skoraj do zadnjega skrbno pripravljala, ni delala več tu, temveč Bog jo je poklical po veliki skušnji k sebi v boljše življenje. Pogreba sta se udeležili tukajšnja šolska mladina in Marijina družba v polnem številu z zastavo. Blaga pokojnica se pripo-roča svojim gpdc. kolegijam in pobožen spomin.

— **Petarderji v Gorici.** Poročali smo že, da se je v Gorici našla petarda na oknu nekega slovenskega krojača v ulici Formica. Policija je petardo oddala v preizkušnjo vojaški oblasti v Trst. Od tam pa še ni poročila, kaj je bilo v petardi. Medtem je pa goriška policija prav marljivo pričela zasledovati Mazzinijanske petarderje. Vršilo se je več preiskav v društvenih prostorih Mazzinijancev na trgu sv. Antona in tudi po stanovanjih nekaterih zasebnikov. Policija o uspehu preiskav trdovratno molči. Vendar pa smo iz drugega, Lahom blizu stoječega vira izvedeli, da so konfiscirali v društvu mnogo prepovedanih, republikanskih slik, časnikov in knjig. O petardi ali o razstreljivih snoveh baje ni bilo nikjer sledu. Saj bi bili Mazzinijanci tudi preklicano zarukani, če bi ne bili uničili sledov, ako so v zvezi s petardo. Mogoče je, da se petarda izkaže le kot strašilo. Vendar to ne bo verjetno, ker je videti, da je policija zelo razburjena.

— **Laške kramarje so pognali.** V nedeljo je bil v Gorjanskem na Krasu trg. Laškim sejmajem so prevzeli vse štante že prej slovenski trgovci.

— **Goriška mestna zastava** (belo-modra) je v nedeljo vihrala na slovenski kolesarski slavnosti. To je bilo prvič, da je goriška mestna zastava vihrala na slovenski veselici. Goriški Slovenci so se postavili na stališče, da so tudi oni meščani in da je ta zastava ravno tako njihova kot laška. Lahe to peče.

— **Umrla** je na Ježici posestnica in gostilničarica Uršula Dermastija, roj. Sonc, v 55 letu svoje dobe. Svetila ji večna luč!

— **Gradež**, dne 13. julija 1908. Število kopaliških gostov narašča vsak dan. Vsak dan pripeljejo parniki iz Ogleja in Trsta novih gostov. Do danes je bilo tujcev v Gradežu ogromno število 4978, lansko leto v tem času 4206. Med kopališkimi gosti je bil tudi trgovinski minister dr. Fiedler. Za zabavo je dobro preskrbljeno. Vsak večer koncerti, poleg tega pa vozita vsako popoldne ob ugodnem vremenu parnika »Timavo« in »Besenghi« goste v razne obmorske kraje na izlete. Vreme je lepo, tudi vročina ni tako neznosna kakor na Kranjskem.

— **Ceneno pivo** imajo pri Devici Mariji v Polju. Ondotni gospod župan toči v svoji gostilni vrček piva po 16 h.

— **Plemenito dejanje.** Nikolaj pl. Gutmanethal v Radečah pri Zidanem mostu je kupil hišo za ubožnico za 10.000 K in za vzdrževanje ubožnice napravil ustanovo za 20.000 K.

— **Ljudski shod za hrvatske šole v Pulju.** Dne 12. t. m. se je vršil v veliki dvorani »Narodnega doma« v Pulju veličasten ljudski shod, na katerem so govorili predsednik podružnice sv. Cirila in Metoda za Istro, dr. Ivan Zuccon, delavec Hackstock, soc. demokrat Haramina in urednik »Omnibusa« A. Belanič. Ljudski shod je soglasno sklenil resolucijo, ki ž njo zahtevajo, da se pred otvoritvijo novih italijanskih in nemških šol imajo ustanoviti v Pulju sledeče hrvatske šole: dve moški in dve ženski šestrazrednici, ženska meščanska šola, obrtna šola, šola za kmetijstvo, zlasti vrtarstvo in vinarstvo, — razen tega pa ljudski šoli v okolici, namreč v Jadreških in Vinkuram.

— **Živinozdravnik Ribnikar nam piše.** Ljubljana, 14. julija 1908. Cenjeno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. Z ozirom na notico pod zaglavjem »Kmetijska družba« med dnevnimi vestmi Vašega lista z dne 13. julija 1908., št. 158, zahtevam sklicuje se na § 19 zakona z dne 17. dec. 1862., št. 6, drž. zak. z leta 1863., da sprejmete v prihodnjo številko »Slovenca« in sicer na istem mestu in z istimi črkami naslednji popravek: Ni res, da je mlado-liberalni agitačni odbor Žerjav-Ribnikarjeve družbe naredil zahrbtni naskok na »Kmetijsko družbo«, res pa je, da se nisem z nobenim korakom in nobeno besedo udeležil kake agitacije in se v to zadevo načeloma nisem umešaval niti pred občnim zborom, niti na občnem zboru. Ni res, da je »Notranjec« glasilo uslužbenca kmetijske družbe, liberalnega agitatorja in živinskega zdravnika Ribnikarja, res pa je, da je »Notranjec« glasilo kmetijske stranke na Notranjskem. Ni res, da je milostno od Ribnikarja, če piše »Notranjec«, da so notranjski volilci za enkrat premagali pomisleke tistih resnih mož med njimi, ki cenijo Povšeta, a pravijo, da bi kot mož, če bi bil dosleden, že zdavnej moral hrbet pokazati klerikalizmu itd., res pa je, da je to povsem iz

trte izvitno že iz tega razloga, ker jaz dotičnega članka v »Notranjcu« niti pisal nisem, niti nisem ž njim v najmanjši zvezi, temveč sem ga bral prvič šele v nedeljo zvečer vrnivši se iz službenega potovanja v Godovič. S primernim spoštovanjem: Živinozdravnik Adolf Ribnikar. — Gospod Ribnikar naj nam odgovori na vprašanja: Ali ni bil on med ustanovniki »Notranjca« in notranjske »kmečke« stranke? Kdo je imel še v predvečer volitev v odbor kmetijske družbe sestanek z dr. Žerjavom? Kdo je tisti živinozdravnik Ribnikar, ki je med ustanoviteli »Prosvete«? Kdo je napravil načrt, naj bi se po liberalnih zadrugah in živinorejskih zavarovalnicah povzdignila liberalna stranka na kmetih? Kdo je bil tako silno nervozen na občnem zboru kmetijske družbe? Ali je Ribnikar samo provizorično v službi kmetijske družbe, kakor se je trdilo, da bo le toliko časa v tej službi, da dobi drugo službo? Treba bi bilo na gospoda Ribnikarja primerno posvetiti.

— **Učiteljstvo radovljškega okraja** imelo je nedavno svojo letno konferenco pod predsedstvom okr. šol. nadzornika. Konferenco, katere se je skoro polnoštevilno udeležilo učiteljstvo tega okraja, je počeštil s svojo navzočnostjo tudi gosp. okrajni glavar pl. Detela; došlo je tudi 13 gg. duhovnikov in župan radovljški gosp. dr. Vilfan. Iz besedij obeh govornikov, to je g. predsednika in g. slavnostnega govornika, pa smo uvideli, da gospodi navzočnost duhovščine ni bila ljuba. Gotovo je namreč netaktno, pozdravljati 13 zastopnikov dekanjske duhovščine (in tudi župana g. dr. Vilfana) kot »tiste, ki so zraven prišli.« Videti je bilo, da sta se oba gg. govornika bala nekaterih liberalnih kolegov, in zato rabila ta neuljuden in žaljiv izraz. Radi tega kličemo obema gospodoma in c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Radovljici: »Gospoda, kjer Vam naša navzočnost ni draga, tje nas v drugo nikar ne vabite! — Več tistih, »ki so zraven prišli.«

— **Izvoz krme v Srbiji prepovedan.** Srbska vlada je prepovedala izvoz sena, slame in živinske krme sploh.

— **Umrli** je v Zagrebu duhovnik č. g. Ivan Ožbold, star 24 let.

— **Zastrupil** se je v Zagrebu Štefan Križič, hišni posestnik. Mrliča so prenesli v mrtvašnico usmiljenih bratov.

— **Hrvaški socialni demokrati** so kupili v Zagrebu Majcenovo tiskarno za 22 tisoč kron in bodo v isti tiskali svoje glasilo »Slobodna riječ« kot dnevnik.

— **Odločni vojaki.** V Zagreb se je pripeljalo iz Gradca sto mož drugega bosniškega pešpolka. Imeli so se peljati v Banjaluko. Načelnik državne železniške postaje jih je hotel strpati v vozove za živino. Vojaki so protestirali. Ker to ni pomagalo, šlo jih je nekoliko na zborni poveljstvo. Prišel je častnik, in vojaki so dobili vozove III. in II. razreda.

— **Z drevesa** je padel v Trstu v ulici S. Cilino 13letni šolar Bruno Boldass in se tako težko pobil, da ni veliko upanja, da bi okrevale.

— **S karbolno kislino se je zastrupila** v Trstu dekla Marija Kresevič, uslužbena pri rodbini Levi v ulici Giulia 7. Njeno stanje je zelo opasno. Vzrok samoumora je neznan.

Ljubljanske novice.

lj **Seja odbora »Slovenske kršč. soc. zveze«** je danes ob 8. uri zvečer.

lj **Člani S. K. S. Z. in somišljeniki v Ljubljani**, ki se nameravajo udeležiti velike prireditve S. K. S. Z. in Z. T. O. v Škofji Loki, dne 26. t. m., **naj naznanijo svojo udeležbo v trafiki g. Soukala, Pred škofijo**, ali pa v delavskem konsumnem društvu na Kongresnem trgu, pod ljudsko posojilnico. To pa naj store vsaj do konca tega tedna, da se jim bo moglo pravočasno preskrbeti v Škofji Loki kosilo. Oni, ki se mislijo udeležiti drugi dan mladinskega tečaja, naj to še posebej naznanijo. Ljubljanska S. K. S. Z. se odpelje v Škofjo Loko v nedeljo, dne 26. t. m., ob 7. uri zjutraj z južnega kolodvora, vrača se pa iz Škofje Loke ob pol 11. uri zvečer na škofjeloški kolodvor.

lj **Umrli** je v Gorici laški deželni poslanec in industrijalec Ernest Holzer. Pokojnik je bohehal dalje časa za srčno hibo, kateri je podlegel. Holzer je deloval mnogo v trgovsko-obrtni zbornici, pri zavodu za pospeševanje obrti ter je užival v industrijalnem svetu ugled. Holzer je rodom Ljubljanečan. Ko je prišel v Gorico, je stopil med Lahe, ki so ga radi delavnosti in nadarjenosti radi sprejeli medse ter ga volili tudi za deželnega poslanca. Pokojni je govoril prav dobro slovenski; ko ga je kdo radi tega poprašal pri kaki prireditvi, na primer zavoda za pospeševanje obrti med Slovenci, je rekel povdarjaje: »Saj sem ljubljanska srajca!«

lj **Nova maša.** Jutri ob 10. uri bo daroval v tukajšnji uršulinski cerkvi č. g.

novomašnik Viktor Kragl iz Tržiča prvo sv. daritev. Slavnostni govornik bo preč. g. Ignacij Nadrah, špiritual pri uršulinkah v Škofji Loki.

lj **Na II. državni gimnaziji v Ljubljani** je bil danes konec šolskega leta. Dijakov je bilo na gimnaziji 421, vsi Slovenci. Odličnjakov je bilo 35, prvi red je dobilo 288, drugi red 37, tretji red 9, ponavljavno izkušno ima 9, dodatni izpit 8 dijakov.

lj **Umrli** je vpokojeni naddavkar g. Fridolin vitez Franken.

lj **Kdo pozna sleparjevo pisavo?** V oknu našega upravnništva smo izložili pismo tistega sleparja, ki je pobiral po Ljubljani darove za pevsko društvo »Ljubljana«. Pismo mu je neki gospod konfisciral in poslal uredništvu. Prosimo občinstvo, naj si ogleda pisavo in naj nam javi, kdo je bil slepar. Prosimo tudi, naj nam oni, pri katerih je bil, opišejo, kak je bil slepar.

lj **Tiček med golobi.** Danes ob 5. uri zjutraj je pristavil mestni delavec lestvo na magistratno poslopje, polovil nad okni golobov mladičev in jih izročil delavskemu nadzorniku. Ko bi branjevede vedele, da Tiček ljubi mestne golobe, gotovo ne bi tako pridno krmile golobov. Vsekakor je bil pa jako zanimiv lov na golobe ob — 5. uri zjutraj.

lj **Vlom v cerkev pri Devici Mariji v Polju.** Včeraj popoldne je bilo v farni cerkvi pri D. M. v Polju v tabernakelj vlomljeno in iz njega ukradena dva srebrna pozlačena keliha in taka patena v skupni vrednosti 200 K. Tatvine sta osumljena dva delavca, najbrže iz Istre ali Goriškega, katera sta tudi v soboto v družbi aretovanega Gerbeca pokradla na Stari poti št. 1 za 36 K obleke.

lj **Rezervniki**, ki so poklicani k vojaškim vajam s kolesi, morajo imeti svoja kolesa v takem stanu, da so porabna. Vsak mož dobi po končanih vajah 10 K odškodnine.

lj **Ukradeno kolo.** Živinozdravniku g. Alojziju Pavlinu je bilo sinoči iz veže v Janez Trdinovih ulicah št. 2 ukradeno že bolj staro »Styria« kolo, modela 1898. Kolo je bilo vredno okoli 90 K. Tat je neznan.

lj **Konja splašila** sta se včeraj hlapcu Francetu Verbiču iz Vodmata pred kavarno »Avstrijo«, ko je nesla mimoidoča dama razprt rdeč solnčnik. Dirjala sta po Sv. Petra cesti in nekemu obrtnemu vajencu pred »Lloydom« razbila ročni voziček. Hlapec je konja ustavil šele pred dež. dvorcem.

lj **Znano lahkoživko** Štefanijo Rotarjevo je okrajno sodišče občutno obsodilo zaradi nepoštenosti. Ko kazni premane, jo pošljejo se učiti dela v Lankovico.

lj **Promena koncert vojaške godbe** bo jutri od 5 ure 30 min. do 6. ure 30 min. zvečer v »Zvezdi«.

ODKRRITA ZAROTA PROTI CARJU.

V Sosnovicah so zasledili 13. t. m. zaroto na carjevo življenje. Zarotniki so imeli obsežno organizacijo s središčem v Sosnovicah. Prijeli so 13. t. m. nad 100 oseb obojega spola. Kolodvor je zaseden z orožniki in s kazaki.

ZMEŠNJAVE V TURČIJI.

V veliki nemilosti pri sultanu je nekdanji turški poslanik general Izet paša s pridevkom »Lepi«. Izzet paša je vnuk turškega vezirja Fuad paše. Živi kot Evropec in ima le eno ženo. Pravijo, da je duševni voditelj Mladoturkov in je prebil zato že več let v prognanstvu v Aleppu. Odstavljen je bejrutski vali Halil paša, ki je bil sprejet z velikimi častmi, ko je došel v Carigrad. Njegovi nasprotniki so ga obdoličili, da je Mladoturci in sultan ga je odstavil. Bejrutski vali je zdaj Mehmed Ali bej. Dne 1. septembra se otvori Hedža-železnica. Prihajajo delegati iz vseh mohamedanskih pokrajin, ker hočejo ob tej priliki prirediti panislamsko slavnost. Neki višji turški diplomat je izjavil, da se turška vlada ne bo ozirala na angleško-ruske makedonske reformne predloge, dokler trajajo umori v Makedoniji. Male balkanske države morajo to preprečiti. Turška vlada je prosila berlinsko, londonsko, pariško, peterburško in dunajsko vlado, naj v Sofiji, Atenah in Belgradu pritiskajo proti četašem. Če preneha četaško delovanje, potem bo Turčija že reformirala. V lastni hiši pa hočejo ostati Turki samostojni gospodarji.

Štajerske novice.

š **V Škofjo Loko!** Tudi iz Štajerskega pride mnogo mladeničev na skupščino S. K. S. Z. v Škofjo Loko. Posebno nas zanima skupna telovadba Z. T. O. in pa mladeniški tečaj.

š **Slovenski notranji uradni jezik.** Vse nemško časopisje je pokonci. Okrajni sodnik v Šmarji, g. Anton Mladič, je v Gradec poslal uradom slovenske dopise. To je pač

samoobsebi umevno v deželi, katere spodnji del je popolnoma slovenski. Gospodje v Gradcu se morajo privaditi na — pravičnost!

š **Toča.** Maribor, 14. julija. Tukaj je danes bila toča, ki je po deželi naredila nedvomno mnogo škode. Dežja pa, za katerega tako prosimo, ni bilo mnogo.

š **Umrli** je v Trbovljah in bila danes pokopana Josipina Vodušek, soproga okr. šolskega nadzornika in župana trboveljskega. N. v m. p.!

š **Zastrupila** se je v Celju 26letna Antonija Tomain, hčerka posestnika z Rake na Kranjskem, ker jo je zapustil ljubimec.

Koroške novice.

k **60-letnico mašništva** obhaja letos č. g. Val. Legat, vpokojeni župnik iz Zaježera, knezoškofijski duhovni svetnik, zdaj vpokojen v Dobrlivasi. Slavljenec je bil rojen 11. februarja 1825. v Ljubljani ter je bil v mašnika posvečen 5. julija 1848. — 50-letnico pa obhajata dva gospoda v krški škofiji, in sicer č. g. Janez Slemšek, vpokojeni župnik iz Zabu-kovja, in Karol Kalt, župnik v Weissbriach. — Krški knezoškof, prevzv. gosp. dr. Kahn, pa dopolni v tem letu 45. leto mašništva. Šest gospodov krške škofije slavi pa 40-letnico.

k **Mrtvega so našli** pogrešanega gostača Janeza Koren v grmičevju med Podrožico in Št. Jakobom.

k **Tujski promet na Koroškem.** Letovičarjev je po raznih kopelih ta mesec 5588, in sicer 166 oseb manj kakor lansko leto ob tem času. Med vsemi letovišči je Vrba najbolj privlačni kraj, in sicer je letos število naraslo na 1715 oseb, vlani jih je pa bilo ta čas 1514.

Znanost in umetnost.

*»**Zlata Doba**«, protialkoholno glasilo priobčuje v 5. in 6. številki jako zanimiv članek: »Zmernost ali zdržnost« — odgovor medicinske vede na to vprašanje po nalogu društva »Deutsch. Verein gegen den Missbrauch geistiger Getränke«. V članku so na 25 straneh zapisana mnenja 89 profesorjev nemških visokih šol o tem vprašanju. Priporočamo zanimivo »Zlato Dobo«. Stane na leto 3 K. Upravištvu »Zlate Dobe« je v Ljubljani, Marijanišče.

Razne stvari.

Zeppelin je prekinil veliko vožnjo s svojim zrakoplovom.

Grof Zeppelin je bil prisiljen, da je dirigiral ob 4. uri popoldne svoj zrakoplov nazaj v Friedrichshafen, ker se mu je pokvaril hladilni aparat. Aparat se je pokvaril, ker je grof manevriral predno je nastopil vožnjo z zrakoplovom eno uro pred württembergskim kraljem in nemškim prestolonaslednikom. Vožnje se je udeležilo 18 oseb, med njimi major Gross. Danes, dne 15. t. m. nastopi Zeppelin trajno vožnjo, za katero je določenih 560 km zračne daljave.

Štrajk na Reki.

Poroča se, da se je doseglo sporazumljenje med »Ungaro - Croato« in stavkujočimi. Kapitani in mašinisti nastopijo takoj službo. O memorandumu stavkujočih sklepa skupna komisija, ki ji bo predsedoval guverner grof Nako.

Velikansk gozdni požar.

V Quebecu je uničil požar gozd, ki je obsegal 30 milj. Dve vasi sta uničeni. Zgorelo je 26 voz nekega vlaka, drugi vlak je pa bil prisiljen, da je čakal 36 ur, da je nehal goreti gozd.

Ponesrečen zrakoplov.

V Gravemündu je ponesrečil zrakoplov »Hamburg«, ko so se nameravali izkrcati zrakoplovci. Čoln je zadel na streho neke hiše. Dva zrakoplovca, baron Pohl in trgovec Sarninghausen, sta nevarno ranjena. Poškodovana nista trgovca Schwarz in zrakoplovov vodnik, carinski tajnik Thurein. Na streho je zanesel zrakoplov močan vetrov sunek, kar je bila še sreča, ker bi bil drugače povozil zrakoplov lubeški vlak.

Velik požar v Csanadu.

V Csanadu je zgorel paren mlin in opekarna. Škoda 200.000 kron. Zanimivo je, ker je mlin že tretjič pogorel.

Nevaren vlomilec prijet.

V Zloczowu so prijeli nevarnega vlomilca Lušinskega, ki je spomladi l. 1907 vlomil v olesko davkarijo in odnesel nad 100.000 kron. Osumljen je še več vlomov, ki jih je izvedel s pomočjo sokrivcev, ki jih imajo že pod ključem.

Zemlja podsula več hiš.

V Villanouvi se je odtrgal oblak. Naliv je povzročil, da se je odtrgal del gore.

Zemlja je podsula več hiš. Pogrešajo deset oseb.

— **400.000 K** je dovolil plzenski občinski odbor za zgradbo otroške bolnice v spomin cesarjevega jubileja.

— **Mesto Černovice** praznuje 20. septembra 500letni jubilej svoje ustanovitve. Za proslavo se je osnoval odbor iz vseh strank.

+ **Dunajska občina in omnibuska družba.** Mestni svet je odklonil ponudbo upnikov »Omnibuske družbe«, ki so ponujali družbo mestni občini proti en in pol milijona kron. Mestni svet je izjavil, da ponudi družbi 1.400.000 kron, a le, če postane mestna last tudi pet avtomobilnih omnibusov.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZA PRAVICE KOROŠKIH SLOVEN-CEV.

Dunaj, 15. julija. Poslanec Grafenauer in tovariši so danes v drž. zboru interpelirali, ker na državnem kolodvoru v Celovcu niso hoteli sprejeti knjig s slovenskimi naslovi.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 15. julija. Državni zbor je danes rešil melioracijski zakon ter je pričel razpravo o avtomobilnem jamstvenem zakonu. Zvečer se vrše volitve v delegacijo. Zadnja seja bo v petek in bo drž. zbor tudi še rešil podraževanje Severne železnice, ki je bila danes od železniškega odseka sprejeta.

ZA VODOVOD V MOŠNJAH IN NA BREZJAH.

Dunaj, 15. julija. Finančno ministrstvo je dovolilo 40% prispevek k za vodovod v šMonjah in na Brezje proračunjeni svoti 64.000 kron.

SLOVANSKO-ITALIJANSKA INTERPE-LACIJA GLEDE NA GERMANZICIJO V ISTRI.

Dunaj, 15. julija. »Kroatische Korrespondenz« poroča, da je poslanec Mandič vložil interpelacijo, podpisano tudi od italijanskih poslancev. Interpelacija naglaša, da je v primorskih pokrajinah 356.580 Hrvatov in Slovencev, 334.152 Italijanov in 19.945 Nemcev, torej Nemcev 690.723. Nemci so večinoma uradniki in priseljenci. Ti Nemci imajo šest srednjih šol (gimnazije in realke v Gorici, Trstu in Pulju), z nemškim učnim jezikom. Vrhutega je mnogo zasebnih ljudskih šol (Opatija, Škedenj, Lovrana). Germanizatorične tendence so očitne, zlasti zadnji čas v Gorici, kjer Nemci nameravajo graditi celo lastno gledališče.

SLOVANSKI KONGRES V PRAGI.

Praga, 15. julija. Prva točka dnevnega reda vseslovanska izložba v Moskvi, je bila odstavljena z dnevnega reda, ker se o njej odbor še ni posvetoval. O razvoju turistovskega gibanja med Slovani je na slovanskem kongresu referiral Černy, ki je turistiko označil kot močan faktor v približevanju slovanskih narodov.

RAZPUŠČEN OBČINSKI SVET V ROVINJU.

Rovinj, 15. julija. Ker se novi občinski svet ni mogel konstituirati, ga je vlada razpustila in odredila nove volitve tekem šestih tednov. (Gre se za konflikt med liberalci in kršč. socialci.)

NESREČA NA MORJU.

Izola, 15. julija. Tu je z malim čolničkom utonila gospa Ema Cleva s svojim šestletnim sinčkom Ernestom. Ema Cleva je bila soproga blagajnika zavarovalnice »Riunione Adriatica« v Trstu in je v Izoli bivala na letovišču.

GROF ZEPPELIN.

Friedrichshafen, 15. julija. Za danes naznanjeni polet s svojim zrakoplovom je grof Zeppelin odložil, ker je zrakoplov nekoliko ogenj poškodoval.

(Glej »Razne stvari.«)

ARETACIJE NA RUSKEM.

Sosnovice, 15. julija. Tu se od 1. t. m. vrše izgoni pristašev ekstremnih strank. Včeraj je bilo izgnanih 130 oseb, od 1. t. m. je bilo izgnanih 350 oseb. Ruski uradni brzojavni urad zagotavlja, da ti izgoni niso v zvezi z zaroto proti carju.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306-2 m, srednji vršni tlak 736-0 mm

čas	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura na Celsiju	Vetrovi	Nebe	Podoba na fotografiji
14	9. sveč.	735.5	19.7	sl. jug.	jasno	
15	7. zjutraj	36.4	13.0	brezvetr.		33
	2. pop.	31.9	22.1	sr. szah.	del. jasno	

Srednja včerašnja temp. 21.8°, norm. 19.7°.

TRŽNE CENE.		
Budimpešta 15. julija.		
Pšenica za oktober	11.07	
Rž za okt.	9.38	
Oves za okt.	8.34	
Koruzna za maj 1. 1909	7.48	
Koruzna za julij	7.54	
Efektiv: 15 ceneje.		

„Znižana cena „Leposlovni knjižnici“.

„Leposlovna knjižnica“ izhajala bo v prihodnje bolj poredkoma in ne bomo izdali nobenega zvezka več, da ne preobložimo naročnikov s pre-pogostim dopošiljevanjem. — Ker nam je pa mnogo na tem, da se zviša s prihodnjimi zvezki število naročnikov in dosežemo na ta način prav nizke cene prihodnjih zvezkov, smo se odločili, obrniti splošno pozornost občinstva na „Leposlovno knjižnico“ s tem, da znižamo za kratek čas ceno dosedaj izdanih zvezkov. Cena teh zvezkov je bila sicer tudi dosedaj že skrajno nizka, treba je upoštevati samo to, kar nudi „Leposlovna knjižnica“: število strani, lepa oblika itd.

Kdor se torej hoče poslužiti te prilike in prejeti spodaj označene zvezke po skrajno nizkih cenah, naj se oglasi še pred koncem tekočega leta; — daljšega obroka za naročilo nam ni mogoče postaviti, ker bodo nekateri zvezki kmalo pošli. Kdor kaj naroči in hoče postati tudi za prihodnje zvezke naročnik „Leposlovne knjižnice“, naj to pri naročilu posebej označi; sicer pa s tem še ne bo obvezan sprejeti vse zvezke, ki bodo izšli. 1603 6

Po znižani ceni se dobi:

Mož Simone. Roman iz francoščine Champol-Levstik. 304 strani, samo K 1.40.

Krasna, silno zanimiva povest; takoj pri prvi strani nas obvlada radovedna napetost in nam ostane dokler nismo povest prečitali in odložili. — Lepa Simona je prisiljena omočiti se z možem ostudnega obraza; ona se pa zaveda dolžnosti zakonske ljubezni, katera se vsled močeve plemenitosti razvije počasi iz strašne čutne apatije, tudi čustveno, v gorko simpatijo.

Razporoka. Roman iz francoščine Bourget-Kalan. 300 strani, mesto K 2.—, samo K 1.20.

Krasen prevod se lepo prilaga finesi Bourgetovega sloga.

Dalje sledeči svetovno znani, globoko zamišljeni spisi, katere so slov. časopisi že obširno ocenili:

Ponižani in razžaljeni. Roman v štirih delih in z epilogom. Iz ruščine Dostojevski-Levstik. XXII + 501 stran; mesto K 3.—, samo K 1.80.

Stepni kralj Lear. Povest. Iz ruščine Turgenjev-Fran J. in Hiša ob Volgi. Iz ruščine Stepanjak-Jurca. 188 strani; mesto K —80.

Kobzar. Izbrane pesmi z zgodovinskim pregledom Ukrajine in s pesnikovim življenjepisom. Iz ruščine Sevcenko-Abram. III + 288 strani; mesto K 2.40, samo K 1.—.

Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamaščini (Kobzar II. del) Sevcenko-Abram. 152 strani; mesto K 1.50, samo K —60.

Straža. Povest. Iz poljščine Prus-Virant. VII + 327 strani; mesto K 2.40, samo K 1.40.

Kdor želi vezane zvezke, naj to na naročilnici označi, vezava se posebej računa in velja za vsak zvezek elegantno celoplatno vez. K —90.

Vsi zvezki naenkrat naročeni se zaračunajo še ceneje in sicer K 8.— broširano. Povdarjamo pa, da veljajo te cene samo do konca tekočega leta in ima ta ugodnost samo namen vzbuditi v širših krogih splošno zanimanje za „Leposlovno knjižnico“.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Naznanilo in zahvala.

Povodom bolezn i in smrti naše iskreno ljubljene hčerke, oziroma sestre gdične

Franice Jereb

učitelj. kandidatnje IV. leta v Mariboru katera je dne 8. t. m. mirno v Gospodu zaspala in bila 10. t. m. pokopana v Zasipih. se zahvaljujemo domačemu g. župniku za tolažbo v dolgoletni bolezni, župniku svetniku g. Jan. Oblaku iz Bleda, g. nadučitelju Matiju Hudoverniku in domači učiteljici-voditeljici gdični Droll za častno spremstvo s šolsko mladino, kakor tudi družbi Marijini Zasip-Dobravske, vsem našim sorodnikom, ki so prišli od daleč, sploh vsem drugim, ki so predrago ranjko spremili k zadnjemu počitku.

1722 1—1 Žalujoci ostali.

Zahvala.

1710 1—1

Čutimo, da smo dolžni, zahvaliti se vsem, ki so pripomogli k temu, da je imel v nedeljo 12. julija naš toliko ljubljani, nepozabni sin, soprog brat, oče

Jakob Hrastelj

tako sijajen pogreb, kar nam je v globoki žalosti v veliko tolažbo. Ker nam je nemogoče, zahvaliti se vsakemu posebej, izrekamo tem potom najprisrčnejšo zahvalo: našim preč. gg. duhovnikom, zlasti g. kaplanu Žnidaršiču za tolažilen govor, slavnemu vodstvu in uradništvu rudnika in steklarne, občinskemu zastopu, imenoma g. virilistu Mihelčiču, slavnemu kraj. šol. svetu, celi zagorski šoli, „Obrtniški zadrugi“, „Vzajemnemu strokovnemu društvu“. Prav posebno se zahvaljujemo p. n. članom „Ljudske hranilnice in posojilnice“ ter „Delavskega bralnega društva“, ki so osebno oskrbeli pokop. Zahvaljujemo se vsem p. n. darovalcem vencev, p. n. pevcem in pevkam, sorodnikom in prijateljem rajnega in vsemu mnogobrojnemu občinstvu, ki ga je spremljalo k zadnjemu počitku Bog povni tisočero vsem!

Sedmi dan bo v petek 17. julija ob 7. uri zjutraj v župni cervi. Priporočamo nepozabnega v blag spomin in pobožno molitev.

V Zagorju ob Savi 14. jul. 1908.

Žalujoca rodbina Hrastelj.

2 krojaška pomočnika

se takoj sprejmeta v trajno delo pri **Anton Čebulj**, krojaškemu mojstru na **Jesenicah** (Gorenjsko). 1713 3—1

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 34

Ne dajte se zapeljati po reklamah, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih tvrdk, zlorabeče ime **Singer**, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekupovalcem, marveč jih občinstvu naravnost prodajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Prodajalka

pridna in zanesljiva, želi nastopiti službo v trgovini mešanega blaga, najraje kje na deželi. — Naslov pove upravništvo „Slovenca“. 1719 6—1

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd. naznanja prečistiti dubovčini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je pre-vzel znano 2795 52—16

podobarsko delavnico

umrlega g. **And. Rovčka**,
Kolodvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnem g. Rovčku pridobim sem si veliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kofkor mogoče po nizki ceni izdeloval, kakor se je dosedaj.

Naznanilo preselitve.

Usojam si častitemu občinstvu naznaniti, da sem svojo delavnico za

vpeljavanje vodovodov

iz Wolfovih ulic št. 8 premestil v Kolodvorske ulice št. 28, in prosim, da se mi izvolijo čast. naročila zanaprej pošiljati v novo bivališče. Uverjen sem, da si pridobim in ohranim naklonjenost in zaupanje častitih naročnikov in bilježim z najodličnejšim spoštovanjem

1720 3—1

Anton Achtschin,

inštalater vodovodov, Kolodvorske ulice št. 28.

Restavracija na južnem kolodvoru.

Jutri, v četrtek, dne 16. julija

velik koncert

vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 27, kralj Belgijcev.

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

Točila se bodo pristna, najboljša naravna vina ter vedno sveže dvojno marčno pivo.

K najobilnejši udeležbi vabi velespoštovanjem

1721 1—1 Josip Schrey, restavrater.

Mesto vsacega posebnega obvestila.

Emilija pl. Franken naznanja v svojem in v imenu svojih sorodnikov vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njen ljubljani soprog, oziroma brat, stric in svak preblagorodni gospod

Fridolin vitez pl. Franken

c. kr. glavni davkar v pok., imejtelj svetinje za 40 letno službovanje, papeževe svetinje in drugih spominskih svetinj.

po mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, dne 15. julija t. l. ob 6. uri zjutraj v 77. letu starosti mirno zaspal v Gospodu.

Zemski ostaniki dragrega pokojnika se v petek 17. julija ob 3. uri popoldne slovesno blagoslove v hiši žalosti, Vodnikov trg št. 2, in prepeljejo na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v stolnici.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 15. julija 1908. 1723 1—1

Kontorist

perfektni stenograf in stroje-piseo, slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožen, se takoj sprejme v pisarni usnjarske tovarne **Karola Pollak** v Ljubljani, Dunajska cesta št. 23. 1717 1—1

Kupi se

1718 3—1

„Slovenski prijatelj“

ves ali posamezni letniki.

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Velika zaloga oblek

za gospode in dečke.

Stalne, na vsakem predmetu označene cene.

A. Kunc, Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

595 39

Priznana najboljša delavnica

za izdelovanje oblek po meri.

Velika zaloga domačega in pristno an-gleškega blaga.

Podružnica v Spiljetu.

Delniški glavniok 11 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond 11 K 200.000.

Državni zbor.

Dunaj, 14. julija 1908.

Državni uslužbenci.

V današnji seji proračunskega odseka je finančni minister dr. vitez K o r y t o w s k i pojasnil vladni načrt, ki določa državnim uslužbencem višje plače. V naslednjem podam vladno poročilo.

Po vladnem načrtu dobe državnih uslužbenci nižjih vrst skupaj 18 milijonov, oziroma 4.500.000 K v zadnjem četrtletju tekočega leta. In sicer dobe uradni sluge, pisarniški oficijantje in oficijantkinje 2.300.000 K, uslužbenci trgovskega ministrstva 4.400.000 K, uslužbenci notranjega ministrstva 2.000.000 K, finančna straža okroglo 1.000.000 K, železničarji 8.300.000 kron. Pisarniški oficijantje prve in druge vrste se bodo pomikali v višje vrste vsaka tri, oziroma štiri leta, kvinkveniji odpadejo. Za pisarniške oficijantje je določeno 50.000 kron, ker se prvi štirje kvadrenji znižajo na trienije.

Pri finančni straži pridejo višji in nižji nadzorniki v vrsto slug, respicienti in višji respicienti v vrsto poduradnikov. O vseh vojaških let se vrše še obravnave z vojno upravo.

Varnostna straža.

Minister za notranje posle baron B i e n e r t h poroča o plačah varnostni straži. V načrtu je zakon, po katerem bo varnostna straža organizovana kakor orožniki in finančni stražniki. Tedaj bo tudi določena plača. Za sedaj pa se začasno določa varnostni straži po 1 krono doklade za nočno službo. Dalje dobe polovica moštva in vsi agentje stanarino, in sicer na Dunaju po 200 kron, drugod po krajevnih razmerah.

Železničarji.

Minister dr. pl. D e r s c h a t t a naglašja, da bo 8.300.000, za železničarje določenih kron, razdelil z ministerialno naredbo. Izprva je zahteval okroglo 10 milijonov, da bi nekaj dobili tudi uradniki. To pa se zgodi v bodočem rednem proračunu, sedaj se zvišajo plače le nižjim uslužbencem. Urediti hoče tudi stanarino za železniške uslužbence. Izboljšati pa hoče v prvi vrsti priklade za ponočno službo in druga opravila. V ta namen porabi nekaj nad 3 milijone. Zvišana bo odškodnina za službeno obleko. Izvršila se bo boljša avtomatika v službenih vrstah, in prvotna plača se bo zvišala za 100 kron. Za to se porabi okroglo 1 milijon. Nekaj nad 2 milijona kron se porabi za boljše dnevne plače. Bodoče leto dobe železniški uradniki v petem in šestem razredu enake plače, kakor drugi državni uradniki v šestem in sedmem razredu. Uslužbenci dobe tudi več prostih dni in več dopusta.

Poštni uslužbenci.

Trgovinski minister dr. F i e d l e r naglašja, da je določenih nekaj nad 4 milijone 400 tisoč kron za poštne uslužbence, katerih je nad 26.000. Boljše plače dobi okroglo 13.500 oseb po načelu avtomatike. Poštnim poduradnikom se začetna plača zviša za 100 kron. Teh poduradnikov pa je 60 odstotkov, torej večina. Vsak uslužbenec nižje vrste pa ima upanje, da postane poduradnik, ako napravi izkušnjo. Za te poduradnike je določenih 1.600.000 kron.

Poštari dobe okroglo 1 milijon. V bodoče pa bodo vsi poštni sli s popolno službo plačani od države; s tem se jim zviša tudi plača. Poštari prvega in drugega razreda dobe plače treh zadnjih razredov državnih uradnikov. Stari, zaslužni poštari pridejo tudi v osmi razred.

Ni pa res, da so poštni oficijantje vedno na slabšem, kakor trdijo. Izboljšane bodo plače tudi vsem poštnim oficijantom, in sicer se zviša začetna plača za 90 kron, zadnja do 250 kron. Po načelu avtomatike se bodo pomikali višje, v nižjih razredih po dveh letih, v višjih razredih pa na tri leta. Oficijanti dobe tudi službene doklade po 100 kron in tudi druge višje aktivitetne doklade. Za poštne oficijantkinje se vpelje avtomatika. Višje plače dobe dalje mehanični pomočniki, poštni odpravniki in ambulančno osebje.

Gozdarji.

Poljedelski minister dr. E b e n h o c h pripomni, da je v službi 700 c. kr. gozdarjev, 150 c. kr. okr. gozdarjev in 200 gozdarskih pomočnikov. Vsi ti, ako napravijo izkušnje, postanejo poduradniki z najnižjo letno plačo 1000 kron. Gozdarji četrte vrste dobe 1.200 do 1.800 kron.

V dopoldanski seji so govorili še dr. Hofmann, Seitz in finančni minister.

Podpore družinam rezervistov.

Zbornica je danes brez izjembe sprejela načrt zakona, ki določa podpore

družinam rezervistov za časa orožnih vaj. Socialni demokrat Skaret je v razpravi predlagal več izjememb, katere pa je zbornica odklonila. Zakon stopi v veljavo s 1. avgustom.

Sedaj je v razpravi melioracijski zakon, ki bo jutri rešen.

Gozdni požar.

Poslanec Demšar je danes vložil predlog za državno podporo posestnikom v Lesničnem, občina Križe, katerim je gozdni požar napravil 8.000 kron škode.

Pokvarjeno mleko.

Poslanec dr. Hočevar in tovariši so vložili na železniškega ministra dr. pl. Derscatta zaradi pokvarjenega mleka naslednjo interpelacijo:

Mlekarna v Št. Lovrencu, železniška Derschatta zaradi pokvarjenega mleka na Kranjskem, je pretečeno zimo in pomlad pošiljala mleko v Trst, Reko in Opatijo.

Odpošiljala ga je v zaprtih vrčih od postaje Velika Loka c. kr. dolenske železnice.

Odposlano mleko so napolnjevali v vrče iz jednega in istega bazena, tedaj je moralo biti mleko v vseh posodah iste kakovosti in imeti isto množino toščice.

Odjemalci na ta način jim poslanega mleka v omenjenih mestih so se pa pričeli polagoma pritoževati, da ima mleko premalo toščice, da torej dospel že posneto in z vodo zmešano v njih roke.

V istini je bilo tudi od njih vrnjeno mleko včasih skoraj popolnoma posneto; v nekaterih vrčih je manjkalo 3 do 4 litre mleka, da, zgodilo se je celo, da je bila v teh vrnjenih vrčih sama voda.

Vsled manipulacije in nadzorovanja, ki se vrši pri tej mlekarni, je izključeno — kakor je to sodniška preiskava kasneje dognala — da bi bili mleko že v mlekarni pokvarili ali vrče na omenjeni način goljufivo napolnjevali. Sum, da se to vrši na železniškem prevozu, je bil torej na dlani.

Mlekarna je zato vložila dne 29. aprila t. l. na c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu dotično reklamacijo, oziroma pritožbo, na katero je imenovano ravnateljstvo odgovorilo z dopisom z dne 11. junija t. l., češ, da je po izvršenih preiskavah izključeno, da bi se pokvarjenje mleka z vodo itd. bilo zgodilo na prevozu, ampak da se je moralo to zgoditi že v mlekarni pred oddajo na železnico.

Vsled ovadbe tržnega komisarijata v Gradcu in mestnega fizikata v Trstu se je dalje mlekarna, oziroma nje predstojništvo obtožilo pri c. kr. okrajni sodnji v Trebnjem zaradi pokvarjenja živil. Po preiskavi, ki se je nato vršila in pri sodniški obravnavi dne 16. junija t. l. pa se je na podlagi izpovedeb prič iz Št. Lorenca, načelnika postaje Velika Loka, izvedencev, odjemalcev iz Trsta in poročila železniške postaje v Trstu dognalo, da je mlekarna na tem pokvarjenju mleka popolnoma nedolžna. Radi tega je bila ona, oziroma je bilo nje predstojništvo obtožbe oproščeno.

Vsa znamenja kažejo pač, da se je pokvarjenje mleka godilo na prevozu. K temu naj se samo omeni to, da je pri omenjeni sodni obravnavi načelnik železniške prejemne postaje Velika Loka kot priča konstatiral, da so se vsi vrči oddajali s plombami zaprti, k čemur je železniška postaja Trst izjavila, da je tja mnogo vrčev dospelo ali brez plomb ali pa s poškodovanimi plombami.

Po izidu sodne preiskave in obravnave ni dvoma, da se je pokvarjenje mleka moralo goditi na prevozu, in da je torej krivdo pripisati železnici.

Vsled omenjenih razmer ima samo mlekarna v Št. Lovrencu škode nad 700 kron! Razun nje pa so na isti način tudi druge mlekarnе ob dolenski železnici ovadili zaradi pokvarjenja mleka, in so bile deloma obsojene in utrpale veliko škodo, ki zadane nedolžne člane teh mlekarn.

Take razmere, ki popolnoma onemogočijo sicer blagonsko delovanje mlekarn, treba pred najširšo javnostjo natančno razjasniti. Krivce naj se poišče in jih, naj so kjerkoli in kdorkoli, najstrožje kaznuje, da vsaj ne trpijo nedolžni. Preiskava, ki jo je izvršilo ravnateljstvo državnih železnic v Trstu, ni zadostna, ker jo je sodna preiskava jasno kot neutemeljeno dognala.

Podpisani stavimo torej vprašanje: Hoče li gospod železniški minister ukreniti v zadevah, ki so naperjene proti mlekarnam ob c. kr. dolenski železnici, najstrožje in najenergičnejšo preiskavo in odrediti, da se mlekarnam storjena škoda povrne?

Jetniški pazniki in državne sluge.

Boj državnih slug za urejenje njih skrajno žalostnega položaja, bodisi glede povišanja plače, oziroma olajšanja službe-

nega poslovanja, še ni končan in se bo nadaljeval, toda za največje trpine vseh kategorij državnih slug, c. kr. jetniške paznike, se ne zmeni nihče. Ko bi le-tem pripušal čas, da bi stvar nekoliko trezno in razsodno premislili, bi se še dalo kaj ukreniti, toda vedna služba podnevu in ponoči tega ne pripušča.

Država je dovolila 18 milijonov kron za odmero plač državnih uslužbencev, toda dotični odlok jetniških paznikov niti ne omenja.

Zvedelo se je pa za gotovo in iz zanesljivega vira, da pridejo nižji pazniki v vrsto slug c. kr. uradov, višji pazniki pa v ono poduradnikov.

To bi še šlo, samo v glavo mi ne gre in zapopasti ne morem, da se jetniške paznike vedno prišteva in jednači s slugami, katerih služba se pa razlikuje kot noč in dan od službe paznikov.

Pazniki nastopajo službo ob 5., oziroma 6. uri zjutraj, ista traja celi dan, in v slučaju nočne službe tudi celo noč, dočim sluge drže navadno predpisane uradne ure od 8. do 12., oziroma od 2. ali 3. do 6. Po večjih mestih, kakor v Trstu, celo samo od 8. do 2. ure, in celo popoldne so prosti.

Po plačilnem razredu ni razlike, pač pa so sluge v gmotnem položaju veliko na boljšem, kjer prejemajo druge dohodke, n. pr. pri rubežnih, eksekucijah, in drugih sodnih potih, — dočim je jetniški paznik jedino le na svojo mu po plačilnem razredu odmerjeno plačo navezan.

Merodajni faktorji te razlike ne upoštevajo, ker je tudi ne razumejo, zaradi tega se jim tudi ni čuditi.

Vedna služba noč in dan spravi jetniškega paznika popolnoma iz ravnotežja. Ker je vedno v službi, zanemarija, kar je samo ob sebi umevno, svojo družino in vzgojo otrok, za koje je v prvi vrsti poklican.

Saj imamo slučaje. — Sinovi slug c. kr. uradov so v več slučajih javni višji uradniki, častniki itd., z eno besedo: zavzemajo mesta, v kojih si lahko služijo kruh, med tem ko oni jetniških paznikov k večjemu do kakega bornega rokodelca prispejo. Kje je razlika, — v prostem času in dohodkih, koje jetniški pazniki pogrešajo!

Še nekaj.

V Ljubljani so se razmere med jetniškimi pazniki dokaj spremenile v teku zadnjih let, dasiravno je služba še vedno zelo naporna in plača majhna, toda v Novem mestu, v tej krasni dolenski metropoli, se pa razmere vedno slabšajo. Pazniki so tam v resnici pravi sužnji. Tako menda ne izvršujejo v nobenem drugem kraju službe, kakor tam. Vedna služba, malo, oziroma nič prostosti, ta stroga vojaška disciplina, in poleg tega v prostem času še šola, ne, to je preveč. Naj si dotični gospod zapomni, da pazniki, kot državni uslužbenci, niso več vojaški novinci, temveč resni možje, ki imajo tudi ženo in otroke, da se ž njimi ravna kot z državnimi uslužbenci in ne kot z navadnimi dninarji.

Potprežljivi so res ti pazniki c. kr. okrožnega sodišča v Novem mestu, — postanejo pa lahko tudi »sršeni«, in v sršenovo gnezdo dregati ni varno.

Na mestu bi bilo tedaj, da bi se gospodje državni poslanci in poklicane osebe na merodajnem mestu brigale za položaj c. kr. jetniških paznikov, da bi se njih stan jendenkrat za vselej konečno rešil, da bi pazniki opravljali jednako svojo službo na vseh sodnih dvorih v celi Avstriji, ne pa kakor se isto poljub predpisati posameznim sodnim predsednikom, oziroma oskrbnikom jetnišnic.

Bivši paznik.

Iz naših kopališč

Toplice, 14. julija. Število obiskovalcev naših kopeli je naraslo do polnih štirih stotin. Proti lanskemu letu smo zaostali. Ugibljemo na vse strani, zakaj je letos manj gostov, kakor poprejšnja leta; ali so se o ne navadni vročini meseca maja in junija že doma dovolj potili, ali jih straši skrb pred draginjo, ki utegne na zimo nastati, ali so se drugam napotili? Toda kdor je resnično bolan in trpi na revmatizmu, naj nikar ne zamudi priti za par tednov v Toplice. Kopanje v naravnem toplem vrelcu, ki ima čudovito zdravilno moč v sebi — najbrže vsled precejšnje množine radia — vse drugače vpliva kot kopanje doma v banji in raznovrstne obklade in mazila. Kdo more moč narave nadomestiti ali prekositi? — Gospod Zupanc, uradnik deželnege odbora, je prišel k nam ves sključen in polomljen, nesli so ga z voza v sobo, iz sobe v kopal. Zdalj že sam hodi okrog. V nekaterih slučajih sam zdravnik dr. Hubad str-

mi nad učinki kopanja in je prepričan, da sama voda ne bi povzročila tako ugodnega in naglega uspeha, ako bi ne imela v sebi skrivnostnih zdravilnih ingredienc. Ljubljancem je zdaj tukaj cela kolonija; trgovci Planinšek, g. Karol Žužek, g. Kunc, gospe Drenik in Grošelj itd. Dalje biva tu vdova feldcajmajstra Pavka z Dunaja, gospa vdova dvorni svetnik Šašelj. Minoli četrtek sta došla profesorja Dokler in Debevec s Kranja. Z vseh strani imamo bolnike, ki se nadejajo od krepkih kopeli zboljšanja svojega položaja. Z daljnega Zemuna je prišel dr. Pavlovič pogledat naše zdravilišče. V prvi vrsti pa se bližnji rojaki zatekajo k nam, se zavarujejo proti bodočim mukam in nezgodam, zakaj po tako siloviti vročini letošnje pomladne in poletne dobe utegne nastopiti prevrat z mrzlo jesenjo in kruto zimo. — Pred kratkim so pripeljali posestnika Prešerna z Vrbe, rojstne vasi slavnega pesnika Doktorja Franceta. Mož je prišel zelo slab v Toplice, iz srca mu želimo izdatnega okrepčanja, istotako Katarini Prešeren iz Zabreznice, ki mora revica v cvetoči dobi deklitstva nositi bolezen v rahlem telesu. — Izmed duhovščine smo videli med kopališkimi gosti samo župnika Andr. Ramovša in Josipa Volca, tekom tega tedna dojde gospod Tom. Rutar iz Gorice in morebiti še kateri drugi. Da, celo severna Amerika je zastopana po g. Kapschu, rojaku črmošnjiškem. Tako radodarnega gosta že dolgo nismo imeli; par sto kron gori ali doli, možakar je bil ves vesel, če je mogel vso družbo pogostiti. Če je res v Kaliforniji ali Alaski solastnik zlatorudnih jam, se ne čudimo, da mu ni dosti za stotak. Amerikane naj se postavi, kadar zopet stopi na kranjsko zemljo. — Ta mesec so se pričeli koncerti, redno dvakrat v tednu: v nedeljo in četrtek. Poslušati sviranje devetorice godcev, ki so vsi sami glasbeni umetniki, je prava slast za muzikalni sluh. Zato pride vselej mnogo izletnikov tiste dni nalašč v Toplice h koncertu. Imena godcev: Höfner, Hladnik, Poula, Pukl, Kastelic, Schiffer, Puš, Ogorelec jamčijo za sijajen uspeh. Ime flavtista nam ni znano, čujemo, da je nadrisar pri inženirskem oddelku. Slava tej godčevski družbi. Meščani so lahko ponosni nanjo!

Dečka, kateri je izvršil vsaj 4 razrede ljudske šole z dobrim vspehom, in je lepega vedenja, sprejemem 1710 5-2

UČENCA

v trgovino z mešanim blagom. **Jakob Dereani**, trgovec v **Žužemberku**.

Zlata kaplja

dobro znana restavracija v Ljubljani sprejme več 1677 3-2

kuhinjskih učenk.

Istrska vina

Muškat beli, belo vino, teran, rudeče vino, kakor tudi najfinejši

tropinovec

se dobi pri lastniku

Anton Ferlan di Giorgio

1009 24-23

Rovinj, Istra.

Pozor, gostilničarji in trgovci!

V bližini Ljubljane v prometnem kraju se iz proste roke radi bolehnosti **prodajo dobro idoča** 1685 3-2

trgovina in gostilna

z vso opravo in nekaj pohištva. Oboje je brez konkurence, ker v več vaseh okoli ni gostilne ne trgovine, ter je na razpotju, kjer se razcepi cesta. Poslopje je v najboljšem stanu ter je zraven tudi nekaj dobre zemlje. Natančnejša pojasnila daje lastnik sam; naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Velika serijska prodaja! 60% nižje cene
pri vseh poletnih predmetih,
kakor tudi: batist za dame, platnina, kostumi iz svetlega blaga, pique in
platnena krila, dalje bluže s čipkami in iz batista, lister za gospode in dečke
ter perilno blago za obleke kakor tudi blago za lahne poletne obleke.

„Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIČ 1326 34
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Sir domačega izdelka

ki ga ima vedno v zalogi v poljubni množini, najboljši kakovosti ter ceneje kot kjerkoli drugod, priporoča veleocenjenemu občinstvu v Ljubljani in okolici 1572 5

velespoštovanjem

Mlekarska zveza v Ljubljani.

= Hlebi so od 12 do 35 kg teški. =

Cenik na zahtevo brezplačno in franko.

Solidna postrežba!

Izborna blago!

Kotel za centralno kurjavo

dobro ohranjen, ki je bil 10 let v rabi, se **proda** radi nabave novega kotla, z vsemi pritisklinami za centralno kurjavo, ki je grela tri dvorane. 1656 3-3

Ogleda se lahko v **Katoliški tiskarni**, kjer se izvedo tudi prodajni pogoji.

Mestno županstvo v Radovljici razpisuje službo

občinskega tajnika

Plača po dogovoru. Prošnje je vlagati do **19. julija t. l.** Prosilci, ki so v tej stroki že izvežbani, imajo prednost. 1682 2-2

Proda se za 3500 kron

zidana hiša in nekaj zemljišča v **Krtini pri Domžalah**. Hiša ima lepo lego ter je pripravna za trgovino, gostilno, kakor tudi za vsako drugo obrt.

Tretjino pogojne cene bi bilo plačati takoj, ostanek pa v letnih obrokih.

Natančneje se poizve pri **dr. Pirou**, odvetniška pisarna v Ljubljani. 1257 24-17

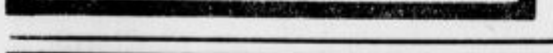
C. kr. oblastveno potrjeno 18 56
učilišče za krojno risanje
Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobi se tudi krog po životni meri. ●

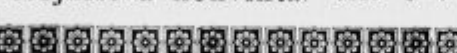
Zastonj
zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatini, srebrni in itd.
Drag. Heger
urar, juvelir in graver.
Oslek I. Kapelnske ul. 4, (Slavon.)

Gimnazijski konvikt

benediktinskega samostana Št. Paul.

V lepi zdravi legi v lavantinski dolini, Koroško, (ob državni železnici Zeltweg-Celje.) Javna, popolna gimnazija in zasebni pripravljavni tečaj. Konvikt je vsled prezidave znatno povečan; razsežne naprave za mladinske igre in telesne vaje; najmodernejše kopalne priprave, elektriška razsvetljava itd. Za pevce znižane cene. Prospekti se dobe pri predstojništvu konvikta. 1316 8-7

Proda se enonadstropna nova hiša

z vrtom in vodnjakom, s krasnim razgledom čez hribe na morje, na zračnem kraju, primerno za kakega vpokojenca. — Več pove 1679 **Marija Mahnič, Dekani 211, Istra.** 2-2

2-2

Davčni oskrbnik v pokoju, v vse pisarniških strokah izvežban
išče primerne službe. — Več pove upravnništvo „Slovenca“. 1705 3-2

Brivski vajenec

se takoj **sprejme** pri **Ivanu Koseo**, Dunajska cesta 7, Ljubljana. 1664 3-3

Relifni križevi pot za faro cerkev Homec pri Kamniku. ::

Dragotin Hrovat

1548 Stob-Domžale 10-4

se toplo priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in prijateljem umetnosti za izdelovanje

altarjev, križevih potov, podob in vseh v to stroko spadajočih del, kakor tudi v prenovljenje starih altarjev, :: podob itd. ::

Prva boroveljska tovarna orožja

Peter Wernig

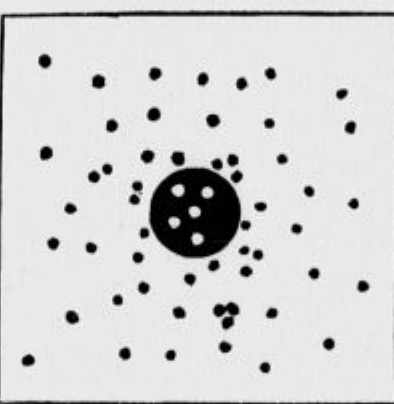
c. kr. dvorni izdelovalec orožja.

Družba z omejenim jamstvom.

Borovlje, Koroško.

Izumitelj in izdelovalec

triumf-rifled pušk in Wernig-universal pušk

z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, **neprekosljivimi vijali** (Bohrung), ki omogoča, da je strel izredno nagel in močan, za kar se **popolno jamči**, po zmernih cenah, priporoča vsem p. n. lovcem svoje

najizbornejše izdelke

kakor **troceveke**, lahke kot pero, odl. **risanice** (stuce), **dvoceve risanice** (Bockgewehr), **puške za streljanje v tarčo** (Büchsenflinten), **Mannlicherjeve schönauške risanice**, kakor tudi **Wernigove čveterocevke** i. t. d.

SLIVOVKA

tropinovec

kranjski brinjevec

875 104-27

Odlikovano v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in rektifikarni sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana, Spod. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. ::

Danes v sredo nov spored.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znižani ceni. ::

Podružnice:

Praga a. meublistični: Graben 26, Mala strana, Most, ulica 17, Praga, Hradčany, Ulica Lipa, Čelka Kamelica, Hornviki Kamberg, Hradec, Nová Paka, Písek, Vltava in Liberec.

Meublistične na Dunaju:

I. Wollzeile 1, II. Tebeštrasse 4, III. Ungargasse 77 (vagai Remuova), III. Laugasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnstrasse 40, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Habsburgerstrasse 74, VIII. Luchentelstrasse 133, IX. Albrechtsstrasse 33, X. Währingerstrasse 89, XIX. Döblinger Hauptstr. 22, XIX. Hauptstrasse 22.

Meublistična delniška družba 45 100 175

MERCUR

Osloj. I. Wollzeile 1

kapital K 20.000.000 Resor. sklad K 8.0 0 000

Najkvalitetnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, sreč. deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje vseh vrst zastavnic in obilgacij, sreč. in kuponov.